

Висновки.

У статті проаналізовано особливості застосування інформаційних технологій при створенні і функціонуванні системи дистанційного навчання. досліджено, що максимальний ефект від застосування інформаційних технологій у сфері дистанційного навчання може бути досягнутий лише при узгодженому розвитку технічної, інформаційної, нормативної, організаційної та інших складових цього процесу. Створення системи дистанційного навчання потребує організації спільної роботи викладачів різних дисциплін і технічних фахівців на етапах проектування, реалізації і функціонування дистанційних навчальних курсів.

Таким чином, інформаційно-комунікаційні технології постійно розвиваються і нові версії розглянутих платформ дистанційної освіти будуть мати нові можливості для удосконалення навчального процесу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Березовський В. С. Створення електронних навчальних ресурсів та онлайнове навчання : Навч. посіб. / В.С. Березовський, І.В. Стеценко, І. О. Завадський. – К. : BHV, 2011. – 208 с.
2. Кузнецов М.В. РНР. Практика создания Web-сайтов / М. Кузнецов, І Симдянов.– СПб.: БХВ-Петербург, 2008. – 1264 с.
3. Котеров Д. РНР 5 в подленнике / Д. Котеров, А. Костарев. – СПб. : БХВ-Петербург, 2015. – 1120 с.
4. Ломов А. Ю. HTML, CSS, Скрипты: практика создания сайтов / А. Ю. Ломов – СПб.: БХВ-Петербург, 2006. – 416 с.
5. Литвин А. В. Дидактичні проблеми впровадження комп'ютерних технологій у професійних навчальних закладах / А. В. Литвин // Інформаційно-телекомунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи : зб. наук. пр. – Львів: ЛДУБЖД, 2006. – [вип. 1]. – С. 140-146.
6. Institute of Electrical and Electronic Engineers (IEEE) Learning Technology Standards Committee (LTSC). [Electronic Resource]. – Mode of access : URL : <http://ltsc.ieee.org>. – Title from the screen/

Цідило В.

Науковий керівник – доц. Рак В. І.

ДИДАКТИЧНІ ПРИНЦИПИ ЯК ОСНОВА ОЦІНКИ МІСЦЯ І РОЛІ ВІДЕОФІЛЬМУ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Процес навчання завжди в тому або іншому ступені включав використання різних засобів передачі знань. Чим більше розширювався обсяг знань людини, тим настійніше ставала потреба ефективного пред'явлення пізнавальної інформації.

Зараз важко уявити собі вивчення наук без використання різного роду засобів передачі і зберігання інформації.

Одне з найважливіших завдань освіти – добитися в мінімальні терміни навчання найбільшої результативності навчального процесу при зростаючому обсязі знань, що набувають. Успішно вирішити цю задачу допомагає використання аудіовізуальних технологій навчання в учбовому процесі.

Серед технічних засобів навчання особлива роль належить навчальному відеозапису, який за своєю універсальністю, зображальним особливостям і технічним можливостям є найбільш ефективним засобом наочного навчання [1].

Навчальний відеозапис синтезував практично всі візуальні і звукові засоби навчання. Головними техніко-технологічними перевагами навчального відеозапису є наступні:

1. Можливість показати процес в динаміці.
2. Для демонстрації не вимагається затемнення аудиторії, і робота проходить в звичайних умовах. Це забезпечує контакт вчителя і аудиторії і зберігає зворотний зв'язок впродовж заняття.
3. На відміну від телепередач відеозапис, за наявності відповідних технічних засобів володіє можливістю вільного включення в заняття у будь-який час.
4. Можливе внесення змін до образотворчого ряду фільму. Педагог сам може створювати відеофільм і вносити зміни у будь-який момент часу. Окрім змін в зоровому ряду, у відеофільмі можна змінити і звуковий ряд.
5. Є можливість почати демонстрації з будь-якого моменту запису.
6. Можливість зміни швидкості проглядання відеоролика. При використанні навчального відеофільму функціональні можливості сучасних відеоманітофонів і відеопроекторів дозволяють зупинити кадр і тримати його протягом декількох хвилин.
7. Дозволяє показати явища, що відбуваються дуже швидко або дуже повільно.

Відзначимо також, що навчальні відеофільми – це найбільш сучасні екранно-звукові засоби. Вони відрізняються високою якістю зображення і звуку, мають порівняно невисоку вартість і легко доступні. Відеофільми можна швидко і без істотних матеріальних витрат копіювати і тиражувати.

Навчальне кіно підсилює і доповнює повідомлення педагога, допомагає чіткіше розкрити суть явищ, що вивчаються.

Учні сприймають навколишній світ за допомогою різних органів чуття, але при цьому основними є слух і зір. Але і ці канали отримання інформації різні за своєю пропускнуною спроможністю. Так, система

«вухо – мозок» може пропустити в секунду до 50 біт (одиниць) інформації, пропускна ж спроможність зорового аналізатора в 100 разів більше. Близько 90% всіх відомостей про навколишній світ людина отримує за допомогою зору, 9% – за допомогою слуху і лише 1% – за допомогою інших органів чуття. Слід також відзначити, що зі всіх видів пам'яті у більшості людей розвиненіша зорова [2].

Психологи показали, що у дорослої людини, що слухає монотонну безперервну мову, вже через 20 хвилин увага слабшає. Якщо ж мова супроводжується показом яких-небудь об'єктів, то в дію, разом із слуховим, вступає і зоровий аналізатор. Появу перед очима наочного образу приковує увага слухачів («Що таке?») і вони починають сприймати пояснення.

Саме цим пояснюється факт, що людина, тільки слухаючи, запам'ятовує 15% мовної інформації, тільки дивлячись – 25% видимої інформації, а слухаючи і дивлячись одночасно – 65% інформації, що подається їй.

На підставі цих особливостей фізіології вищої нервової діяльності і заснованої на них психології людського сприйняття педагогіка і психологія стверджують, що найбільш висока якість засвоєння учнем інформації досягається із поєднанням слова вчителя і зображення.

Всі форми повідомлення навчального матеріалу можна розділити на **мовні** (слово, мова) і **зображувальні**. Мовна форма вивчення предмету найчастіше є такою, що координує, направляє і завершальною, але ця форма перетворюється в схематичну і неживу, якщо вона витісняє інші форми.

Навчальний відеозапис, як один із засобів процесу навчання, завдяки своїй здатності показувати явища, недоступні для безпосереднього спостереження, виділяти головні сторони предмету і завдяки іншим властивостям, у ряді випадків опиняється в дидактичному відношенні ціннішою, ніж безпосереднє спостереження дійсності.

Відеозасоби разом з дидактичними матеріалами призначені для вдосконалення учбово-виховного процесу, для його оптимізації.

Теоретичною базою навчального кіно- і відеозапису є теорія навчання в цілому і теорія наочності у вирішенні приватних завдань [3].

Основою для оцінки місця і ролі відеофільму в учбовому процесі і для визначення закономірностей відбору матеріалу побудови різних відеофільмів і розробки методики їх застосування служать наступні дидактичні принципи:

Принцип зв'язку навчання з життям відноситься безпосередньо до відбору матеріалу для фільму. Значення відеофільму в реалізації цього принципу полягає, перш за все, в розширенні за допомогою кіно і телебачення, радіо і відеозапису життєвого досвіду учнів (відеозапис подій, фактів, документів, життєвих ситуацій).

Принцип науковості – це вимога строгої відповідності змісту освіти рівню сучасної науки. Телебачення, відеозапис – загальноновизнаний інструмент наукового дослідження, засіб пізнання явищ природи і суспільства. Народжені наукою кіно і телебачення стали своєрідною мовою науки, за допомогою якої отримують і передають інформацію. Тому використання відеофільму в навчанні сприяє підвищенню науковості викладання.

Принцип доступності для творців учбових відеозаписів дозволяє визначити відбір навчального матеріалу і методи його вивчення з погляду можливостей учнів, а для педагогів він служить опорою при визначенні змісту фільму і методики роботи з ним. Цей принцип визначає необхідність пошуку спеціальних прийомів розкриття учбової інформації в умовах аудиторії різних вікових груп, учнів, з різним досвідом, довкола інтересів і рівнем знань. При цьому забезпечення доступності матеріалу не повинне виявлятися лише в прагненні спростити виклад інформації, оскільки надмірне спрощення матеріалу веде до втрати учнів інтересу не тільки до даного фільму, але і до самої учбової теми. Недопустима і надмірна складність у викладі матеріалу. Висока складність матеріалу притупляє інтерес школярів до проблеми, викликає бажання піти від труднощів.

Принцип систематичності виявляється в постійному зв'язку навчання з практикою. Такий зв'язок може виявлятися і у формі історичних екскурсів, розкриваючи залежність розвитку науки від потреб суспільства і у формах трудового навчання, і в знайомстві з навколишнім життям. Частина цих проблем найефективніше може бути вирішена за допомогою відеофільмів. Барвисті стоп-кадри, відеокадри, дикторський текст і музичний супровід підвищують засвоєваність навчального матеріалу.

Проявом **принципу наступності** є міжнаочні зв'язки. Їх реалізації в значній мірі сприяє відеофільм, оскільки у фільмах і передачах простежується залежність між об'єктами, явищами науки.

Принцип наочності. Багаторічний досвід навчання і спеціальні психолого-педагогічні дослідження показали, що ефективність навчання залежить від ступеня залучення до навчання і виховання всіх органів чуття учнів. Чим різноманітніші людські сприйняття навчального матеріалу, тим більше міцно він засвоюється.

Наочність в дидактиці розуміється ширше, ніж безпосереднє зорове сприйняття. Вона включає і сприйняття через моторні, тактильні відчуття. Тому до наочних засобів відносять лабораторне устаткування і статичні і динамічні навчальні посібники, які можна цілком замінити використанням відеотехніки.

Принцип наочності не слід розглядати як окреме, ізольоване основне положення дидактики. Правильна

організація наочності в учбовому процесі є найважливішим засобом реалізації цілого ряду дидактичних принципів: і свідомості засвоєння знань, і систематичності, і міцності, і зв'язку навчання з життям.

У системі засобів наочності засобу відеозапису займають особливе місце. Вони повідомляють учням зорову і звукову інформацію, в розумній пропорції забезпечуючи поєднання слова і образу відповідно до суті і наукової обґрунтованості навчального матеріалу.

Активізація навчання здійснюється за рахунок включення пізнавальних завдань в сценарій фільму. Завдання можуть формулюватися в образній формі, в образно-вербальній формі і, нарешті, тільки у вербальній.

Слід підкреслити універсальність відеозапису, виступаючого в ролі засобу наочності. Вона використовує повністю властивості як конкретної, так і абстрактної наочності. Відео може зробити наочними об'єкти, практично недоступні неозброєному оку. Вони стають продовженням органів чуття людини. Ми рухаємося, мислимо і розуміємо так, а не інакше, не тільки залежно від компонентів нашої нервової системи, але і інформаційних технічних засобів.

Все це дає підставу вважати, що значно більше, чим з принципом наочності, відеозапис пов'язаний з **принципом активності і свідомості**. Кіно і телебачення мають в своєму розпорядженні можливість реконструювати події минулого, насамперед, факти з історії суспільства, історії науки і техніки, причому ця реконструкція може бути гранично реалістичною і в достатній мірі детальною.

Реконструюючи події за допомогою відеофільму, можна зробити учнів зацікавленими учасниками подій, примушують їх ці події, шукання, успіхи і зриви переживати, тобто тут знову спостерігається дія відеофільму на активність пізнавальної діяльності учнів [2].

Компоненти відеофільму здатні внести елементи емоційності до процесу повідомлення інформації і в дії з її переробки. Звичайно, швидко виниклий інтерес до матеріалу, не будучи підкріплений відповідною роботою, що заглиблює його, може скоро зникнути. От чому особливо важливо використовувати відеофрагменти не випадково, а в обґрунтованій системі, послідовності, переслідуючій, окрім основних завдань, і завдання зміцнення інтересу до учбової роботи.

Аналіз внутрішньо присутніх відеозапису властивостей як засобів наочності говорить про те, що головна його особливість – чітко виражена спрямованість на активізацію навчальної діяльності учнів.

Вимоги до відеофільму, витікаючи з принципу активності навчання, наступні:

□ принцип активності і свідомості припускає такий процес навчання, при якому учень засвоює інформацію свідомо і глибоко і постійно прагне до ефективного оволодіння новими знаннями і способами діяльності;

□ активізація навчання тісно пов'язана з формуванням стійкого пізнавального інтересу, чому багато в чому сприяє новизна і зміст навчального матеріалу, що викликають необхідну реакцію учнів, а також спеціальна організація навчального процесу навчання. Вирішальну роль в забезпеченні новизни змісту навчального матеріалу грає відеозапис;

□ специфіка відеозапису позначається і на оновленні вже наявних засвоєних знань, оскільки з їх допомогою відомо виглядає інакше, ніж при вербальному вивченні. Відеопоказ допомагає розкрити суть явищ, встановити нові взаємозв'язки знайомих об'єктів, розширювати і заглиблювати наявні знання;

□ значний вплив на формування інтересу учнів до знань надає історизм в навчанні. Відеозапис володіє особливою можливістю при історичному освітленні фактів [4].

Отже, стимулювати інтерес учнів потрібно включенням в навчальний процес документального матеріалу, що несе особливо сильний заряд виховної дії. Відеозапис використовує самі різні варіанти документального матеріалу: фотографії, малюнки, оригінали рукописів, старовинні книги, креслення, фотохроніку, фонозапис. Документальні кадри, епізоди і інші свідчення діяльності людини викликають у учнів всіх вікових груп незмінний інтерес. Інтерес підкріплюється також в тих випадках, коли учні чітко розуміють практичну необхідність отримуваних знань для життя, для використання їх в науці і практиці.

Значно підвищується інтерес учнів за рахунок організації пізнавальної діяльності, розрахованої на збільшення самостійних робіт, включення різноманітних робіт пошукового характеру, створення проблемних ситуацій при викладі навчального матеріалу. В цьому відношенні відеозапис володіє великими можливостями. Монтаж, зміна планів, ракурсів, ритм – всі ці виражальні особливості допомагають виділити головне, встановити зв'язок між явищами, узагальнити інформацію, зробити певні висновки.

ЛІТЕРАТУРА

12. Ахметов К. Разработчики мультимедиа-продукции / К. Ахметов // КомпьютерПресс. 1997. №5. С. 8-12.
13. Баженова Л. М. Основы экранного искусства в школе / Л. М. Баженова // Искусство в школе. – 2002. - № 4. – С. 84-89. - № 5. – С. 56-62.
14. Барабанщиков В. А. Динамика зрительного восприятия / В. А. Барабанщиков. – М., 1990. – 345 с.
15. Косенко И. И. Изучение мультимедиа в процессе профессиональной подготовки учителя информатики: автореф. дис канд. пед. наук. – М., 1999. – 122 с.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ОСНОВ ПРОЕКТУВАННЯ ІНТЕР'ЄРІВ

Актуальність дослідження. Вища школа повинна підготувати фахівця здатним самостійно вирішувати проблеми і створювати нові творчі задуми. Цьому сприяє перенесення акценту з інформаційно-запам'ятовуючого навчання на вироблення здібностей до одержання нових знань, оволодінню методами творчої проектної діяльності. Це нешаблонне мислення виражається в готовності зіштовхнутися з новими проблемами і використовувати особисті здібності не обмежуючи уже випробуваними способами досягнення цілей, розробленими стандартними підходами і методичними схемами [4].

Мета статті перелічити основні методи навчання основ проектування інтер'єрів учителів технологій; описати стратегію роботи над дизайн-проектом як основним методом навчання студентів.

Виклад основного матеріалу. Сьогодні спостерігаємо постійне прагнення вдосконалення педагогічної освіти, де основним завданням є підготовка нового покоління фахівців, які відзначаються не лише високою професійною компетентністю, а й сформованим методологічним мисленням, розвинутою загальною та професійною культурою, творчим підходом до самореалізації.

Для досягнення освітніх цілей у кожному конкретному випадку застосовуються різні методи і методичні прийоми співпраці викладача і студента.

У наукових джерелах методи навчання визначають по різному:

1) як сукупність прийомів навчальної роботи; 2) як шлях, по якому викладач веде студента до знань; 3) як форму руху змісту навчання; 4) як способи взаємопов'язаної діяльності викладача і студента, спрямовані на досягнення освітніх цілей. Як зазначає В. Бондар, методи не вибираються із деякого набору, а конструюються в кожному конкретному випадку і тому можуть мати безліч модифікацій [2, с. 91-95].

Класифікацій методів навчання відомо багато, однак, жодна з них не вільна від недоліків через складності, багатомірності і динамічності навчального процесу.

В умовах особистісної орієнтації освіти говорять про методи і прийоми психолого-педагогічної підтримки, активні і продуктивні методи навчання. Це аж ніяк не заперечує традиційних, загальноприйнятих методів навчання, просто вони розглядаються з позицій активного прояву особистісної функції кожного студента. Дослідник О. Пискун виділяє такі функції дидактичних методів, як: афективна, когнітивна, аксіологічна, праксеологічна [4].

Виходячи із досліджень педагогів [1;2;3], у навчанні основ проектуванню інтер'єрів застосовують такі методи:

1. Пояснювально-ілюстративний – викладач повідомляє готову інформацію різними засобами, а студенти сприймають її, усвідомлюють і фіксують в пам'яті (розповідь, лекція, пояснення, демонстрація, робота з підручником та аналогами).

2. Репродуктивний – відтворення і повторення студентами за зразком, при цьому у студентів формуються уміння і навички користування знаннями.

3. Проблемний виклад – викладач ставить певну пізнавальну проблему, сам її вирішує і показує шлях рішення, розкриваючи при цьому хід думок.

4. Частково-пошуковий – викладач розчленовує навчальне проблемне завдання на підпроблеми, а студенти здійснюють окремі кроки пошуку її рішення (евристична бесіда).

5. Дослідницький – пред'являється пізнавальне завдання, яке студенти вирішують самостійно.

Кожен із цих методів застосовується відповідно до необхідного результату. Згідно навчальних програм підготовки майбутніх учителів технологій, оптимальним рішенням є використання частково-пошукового та дослідницьких методів. Вирішення поставлених навчальних завдань цими методами дозволить заохотити студентів до саморозвитку і самовдосконалення. При цьому викладач виступає в ролі наставника, старшого колеги.

Переважаючим методом у дизайнерській підготовці є метод проектів, який поєднує дослідницьку і продуктивну діяльність з процесом набуття знань та вмінь, ґрунтується на особистих інтересах і усвідомленні професійної значущості завдання.

Проект може виконуватись індивідуально, колективно (усією академічною групою) або у групах по 2-5 студентів. Тема проекту обирається за ініціативою студентів. Вона може бути спільною для всіх, однак, мати різні шляхи і варіанти розв'язку. Метод проектів якнайкраще забезпечує реалізацію міжпредметних зв'язків та інтеграцію знань і вмінь з різних навчальних дисциплін та галузей людської діяльності [4].

Вивчення основ проектування інтер'єрів вимагає у собі поєднання навчання основам архітектури, дизайну і декору інтер'єру, в результаті чого створення дизайн-проекту внутрішнього середовища.

Дослідження вивели стратегію розробки дизайн-проектів, послідовне виконання кроків якої дозволить істотно полегшити роботу студентів при виконанні навчального завдання. Можна виділити шість чітких етапів, в процесі яких ставляться проблеми, виробляються ідеї і, в кінцевому рахунку,